

РОЗВЕДЕННЯ Й ВИКОРИСТАННЯ ЧЕРВОНОЇ БІЛОПОЯСОЇ ПОРОДИ СВИНЕЙ В ГОСПОДАРСТВАХ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Акцентована увага на удосконаленні продуктивних якостей м'ясних порід свиней.

Ключові слова: *генофонд, м'ясні якості, продуктивність, генотип, багатоплідність.*

Акцентируется внимание на усовершенствовании продуктивных качеств мясных пород свиней.

Ключевые слова: *генофонд, мясные качества, продуктивность, генотип, многоплодие.*

Special attention is paid to the improvement of the productive qualities of meat breeds of pigs.

Key words: *genpool, meat quality, productivity, genotype, multiplepregnancy.*

Завдяки своїм біологічним особливостям свині посідають основне місце в забезпеченні людей м'ясом. На даний час в Україні, коли значно зменшилося виробництво м'яса, вирішення проблеми забезпечення харчування населення високоцінним білком у стислі терміни можливе лише за рахунок свинини.

В останній час в Україні створено ряд порід свиней м'ясного напрямку продуктивності (українську, полтавську, червону білопоясу м'ясні породи), які мають високі м'ясні якості, що відповідає вимогам сучасного ринку. Та незважаючи на їх високий генетичний потенціал продуктивності, ряд переваг, порівняно з іншими генотипами свиней, протягом усього періоду від створення до цього часу активно ведеться робота з поліпшення їх продуктивних якостей.

Звичайно, найбільш актуальною є нещодавно виведена червона білопояса породи свиней (ЧБП), якій у травні 2012 року виповнилося п'ять років із моменту затвердження нової породи. Тварини цієї породи добре пристосовані до природно-кліматичних умов нашого регіону і мають досить високу продуктивність при створенні для них належних умов утримання та годівлі. Ці тварини крупні, як і передбачалось цільовим стандартом, із добре вираженими м'ясними формами і червоною мастю з білим поясом в області лопаток. На даний час свиней цієї породи розводять на 4 племзаводах та 7 племрепродукторах різних регіонів країни. Загальна кількість свиней ЧБП складає понад 2,5 тис. голів. Її структура складається з 11 генеалогічних ліній та 10 генеалогічних родин. У 2012 році пробонітовано

всього 57 голів кнурів-плідників та 625 голів основних свиноматок. Середня жива маса кнурів у віці 24 міс. коливалася в межах 286-315 кг, при довжині тулуба 180-188 см, а маток після першого опоросу відповідно 184-221 кг та 156-161 см.

За чисельністю тварин ЧБП Миколаївщина займає третє місце. Розведенням та розповсюдженням свиней ЧБП займається багатопрофільне приватне підприємство «Техмет-Юг» Жовтневого району та державне підприємство «Дослідне господарство «Зоряне» Первомайського району. Ці господарства спеціалізуються на виробництві свинини, її переробці та реалізації племмолодняку в різні регіони України. Безумовно, успішність цієї роботи обумовлює рівень селекційно-племінної роботи та постійний пошук кращих варіантів.

У господарствах області нараховується понад 1 500 голів свиней, у т. ч. 11 гол. кнурів-плідників, 132 гол. основних свиноматок, 40 голів перевіряємих свиноматок та 140 голів ремонтного молодняку. Кнури-плідники відносяться до 8 генеалогічних ліній: Дивізіону, Динаміту, Демону, Дифірамбу, Діаманту, Дантисту, Дозору, Добряку. Основні матки відносяться до 8 генеалогічних родин: Дельти, Декади, Ділеми, Драбовки, Дойни, Дорзої, Дикції, Догми. Середня багатоплідність провідної групи маток становила 12,6 гол. порослят при живій масі гнізда у віці 60 днів 211,7 кг, а маса одного поросляти – 19,2 кг.

На контрольній відгодівлі живої маси молодняк досяг за 186 днів при середньодобових приростах 733 г і затраті на 1 кг приросту 4,12 кормових одиниць корму (табл. 1).

Відгодівельні якості підослідного молодняка (М ± n)

№ п/п	Показники	Одиниці виміру	Група тварин	
			контрольна	дослідна
1	Вік досягнення живої маси 100 кг	днів	200,0 ± 0,82	186 ± 1,22
2	Тривалість відгодівлі	днів	112,0 ± 1,70	101,0 ± 2,24
3	Загальний приріст	кг	76,0 ± 0,82	85,1 ± 1,36
4	Середньодобовий приріст	г	660 ± 6,80	733 ± 4,47
5	Витрати кормів на 1 кг приросту	корм. од.	4,30	4,12

Найбільш короткий термін досягнення живої маси 100 кг у молодняка дослідної групи, який цієї маси досяг за 186 днів, при середньодобових приростах 733 г та затраті на 1 кг приросту 4,12 корм. од., тобто підослідний молодняк за відгодівельними якостями мав перевагу над тваринами контрольної групи: за віком досягнення живої маси 100 кг, середньодобовому прирості, витраті корму відповідно на 14 днів, 73 г та 0,18 корм. од. Даний генотип свиней, маючи належну оплату корму, високий рівень продуктивності та відтворювальних якостей, найбільше потребує задоволення потреб ринку щодо зменшення товщини шпиків, що значно підвищить як конкурентоздатність як даного генотипу, так і галузі в цілому.

Отже, на основі проведених досліджень можна констатувати, що тварини червоної білопоясої породи мають високі відгодівельні та м'ясні якості. За віком досягнення живої маси 100 кг тварини дослідної групи переважали аналогів за віком досягнення, середньодобовими приростами та витратами корму на 1 кг приросту.

Висновки. Найбільш перспективним генотипом у нашому регіоні є червона білопояса порода свиней, яка має високі показники продуктивності, як при чистопородному розведенні, так і при схрещуванні з іншими породами.

ЛІТЕРАТУРА

- Гетья А. А. Оцінка свиней за власною продуктивністю в умовах племінного господарства з використанням індексної селекції імені С. З. Гжицького / А. А. Гетья, О. А. Чуб. – 2003. – Том 5 (№ 2). – Частина 4. – С. 9–12.
- Дубнин Н. П. Методи виведення порід сільськогосподарських тварин / Н. П. Дубнин, А. И. Овсяников // Генетические основы селекции животных. – М. : Наука, 1969. – С. 295–307.
- Ломко Д. В. Вивчення ознак відтворювальної здатності свиноматок при чистопородному розведенні : дис.... канд. с.-г. наук : 06.02.01 / Ломко Д. В. – Полтава, 2000. – 155 с.
- Почерняев Ф. К. Технология племенного дела / Ф. К. Почерняев. – К. : Урожай, 1982. – С. 67–68.
- Рибалко В. П. Генотип, оцінка та використання свиней / В. П. Рибалко, В. Г. Буркат, М. Д. Березовський. – К. : Словянський діалог, 1994. – С. 128.
- Рибалко В. П. Красная белопоясая порода мясных свиней / В. П. Рибалко // Зоотехния. – 2007. – № 10. – С. 2–3.
- Рибалко В. П. Селекция та гібридизація у свинарстві / В. П. Рибалко, В. П. Буркат. – К. : БМТ, 1996. – 144 с.

Рецензенти: Мещанінов О. П., д.пед.н., професор;
Зюзін В. О., д.мед.н., професор.